

Sadržaj

UVOD	1
O ovoj knjizi	1
Konvencije korišćene u ovoj knjizi	2
Pretpostavke	3
Kako je ova knjiga organizovana	3
Deo 1: Uvod u latinski jezik	3
Deo 2: Latinski u upotrebi	4
Deo 3: Latinski u savremenom svetu	4
Deo 4: Sve same desetke	4
Deo 5: Dodaci	4
Ikonice u ovoj knjizi	4
Van okvira knjige	5
Kuda dalje	5
DEO 1: POČINJEMO SA LATINSKIM	7
POGLAVLJE 1: Već znate malo latinskog	9
Latinski nije toliko mrtav koliko ste možda mislili	10
Latinski koji već znate	10
Latinski derivati	11
Reči pozajmljene iz latinskog jezika	13
Latinska abeceda	15
Zvučimo kao Rimljani: izgovor	15
Klasičan izgovor	17
Eklezijastički izgovor	19
Naglašavanje sloga	20
POGLAVLJE 2: Osnove latinske gramatike	23
Prilagođavanje pravila: Sve o flektivnom jeziku	24
Latinske imenice	25
Rod	25
Promena imenica po padežima	26
Deklinacija latinske imenice	26
Uvod u glagole	33
Konjugacija glagola	33
Lični nastavci	35
Glagolska vremena	36
Veznici	42

POGLAVLJE 3: Salve! (Zdravo!): Pozdravi i predstavljanje	45
Pozdravi i opraštanja Rimljana	46
Obraćanje muškarcima	47
Obraćanje ženama	48
Imperativ	48
Glagol esse (biti)	51
Odakle ste?	52
Lično predstavljanje	53
Postavljanje pitanja	54
Korišćenje – ne	55
Česte upitne reči	55
Predlozi	56
Brojevi	58
Kardinalni brojevi	59
Redni brojevi	60
Rimski brojevi	61
 DEO 2: LATINSKI U AKCIJI	 63
POGLAVLJE 4: Rimska porodica i društvena struktura	65
Ostajući u krugu porodice	65
Upoznavanje sa porodicom	68
Romantične stvari: ljubav i brak	71
Dodavanje značenja pridevima	71
Pridevi 1. i 2. deklinacije	71
Pridevi 3. deklinacije	73
Dodatak o prošlom i budućem vremenu	76
Perfekat	76
Pluskvamperfekat	77
Futur perfekat (buduće svršeno vreme)	79
 POGLAVLJE 5: Hrana i stanovanje u životu Rimljana	 83
Živi da bi jeo i jedi da bi živio	84
Živeti samo od hleba	84
Hraniti carstvo povrćem	85
Jesti meso u velikim količinama	85
Gajiti svoje voće i jesti ga!	86
Molim vas, dodajte kečap!	87
Žestoka pića	87
Običaji za vreme jela	89
Tri obroka dnevno	89
Lepo ponašanje za stolom	90
Oružje za napad, ili zabava sa viljuškama	91
Biti ili jesti: pitanje je sad	92
Dobro došli kući!	95
Život u centru grada	95
Odlazak u svoju vilu	96

POGLAVLJE 6: Rimski kalendar	99
Planiranje unapred sa rimskim kalendarom	100
Sati i dani	100
Meseci	100
Godine	101
Datumi	102
Rimski praznici	103
Ablativ	104
Koliko je sati?	105
Quo vadis? (Gde ideš?)	105
Sve što može da se zamisli	106
Konjuktiv	109
Konjuktiv prezenta	110
Vremena konjuktiva	111
Zavisne rečenice: U lavirintu klauza	112
Rečenica koja izražava svrhu	113
Posledična rečenica	113
Rečenica koja izražava karakteristike osobe	113
Rečenice za indirektna pitanja	114
Uvođenje rečenica sa cum	114
Rimska božanstva	115
Kućni bogovi	116
Kucanje o drvo: sujeverje	117
POGLAVLJE 7: Rimska vojska	121
Sada si u vojsci	121
Korišćenje prava na borbu	122
Pozdravljanje ljudi visokog čina	124
Bez alata nema zanata: arma i tela	125
Imenice 4. i 5. deklinacije	127
Imenice 4. deklinacije	127
Imenice 5. deklinacije	129
Zamenice	130
Lične zamenice	130
Pokazne zamenice	131
Odnosne (relativne) zamenice	133
POGLAVLJE 8: Rimska zabava i sportovi	137
Neka igre počnu!	138
Svete igre	138
Nije za gadljive: gladijatorske igre	138
Kolo, kolo naokolo: trke dvokolica	140
Dobar, bolji, najbolji: Nikad ne odustaj!	143
Komparativ prideva (–er)	143
Superlativ prideva (–est)	145

Nepravilna poređenja	145
Samo za stajanje: rimske predstave	146
Tragična priča	147
Smeh do suza	148
POGLAVLJE 9: Rimska vlada	151
Vladavina svetom	151
Kralj na jedan dan: Kraljevstvo	153
Od naroda, za narod: Republika	155
Caru carevo: Rimsko carstvo	156
Verbali	157
Particip prezenta	158
Participi perfekta	160
Stanje participa	160
Pasiv	166
POGLAVLJE 10: Trajnije od bronz: latinska književnost	171
Pisana reč	172
Pre dana autorskih prava	172
Ko je ko među latinskim piscima	172
Merenje latinske poezije	174
Dovođenje gramatike u red	175
Budućnost, manje živopisna (potencijalna)	176
Budućnost, živopisnija (realna)	176
Sadašnjost, protivno činjenicama (irealna)	176
Prošlost, protivno činjenicama (irealna)	177
Indirektan govor	177
Latinski infinitiv	177
Prenošenje indirektnog govora	179
Pisanje za nas ostale	181
Pisanje pisama	181
Uklesano u kamenu: natpisi	182
Natpisi na zidu: grafiti	182
DEO 3: LATINSKI U DANAŠNJEM SVETU	185
POGLAVLJE 11: Ne komplikuj	187
Subjekat u padežu	188
Rasvetljavanje detalja	190
Gde ste bili u noći 15-og?	191
Reči korišćene u rimskim sudovima	192
Pravni stručnjaci: uloge i ekipa	192
Možete li opisati šta ste videli?	193
Latinski pravni žargon	194
Rezime i završne reči	196

Latinski termini korišćeni u sudovima	197
Uobičajeni sudski latinski	198
Manje poznate latinske fraze	201
POGLAVLJE 12: Opadanje i pad rimskih deklinacija	205
Promena imenica po padežima	206
Slanje u laboratoriju (ili u rečnik)	207
Traženje drugog mišljenja kroz kontekst	210
Završetak stažiranja	210
Razgibavanje mišića	211
Anatomija ljudskog tela	211
Ulazak u formu sa glagolima	212
Deponentni glagoli	214
Uobičajeni medicinski termini	216
Upotreba latinskog u apoteci	218
POGLAVLJE 13: Zavisne rečenice	223
Pronalaženje smisla	223
Videti rezultat svega ovoga	225
Pomoći ću ti pod jednim uslovom	227
Rana crkva i njen usvojeni jezik	227
Pomozi mi, o Gospode!	229
Prizivanje Božjeg imena	229
Ostati na dobroj strani sa Bogom	231
Reči za svet	231
Izgovaranje molitve Oče naš na latinskom	236
Poslednja lista (i nekoliko priča iza) latinskih izraza	237
POGLAVLJE 14: Latinski u zoologiji i botanici	241
Osnove klasifikacije	242
Ne morate biti genije da biste razumeli rod	243
Postajemo specifični sa vrstama	243
Imenovanje faune i flore	246
Uobičajena imena biljnih rodova i vrsta	247
Ruža je ruža je ruža – ili možda nije?	248
POGLAVLJE 15: Prevođenje i čitanje latinskog	251
Red reči, ili gde je kog đavola subjekat?	251
Kako razumeti prevod	252
Ko šta radi?	253
Prevođenje jednostavnih rečenica	253
Prevođenje dužih rečenica	255
Pravi živi latinski: šegačenje sa Marcijalom	258
Prevođenje složenih rečenica	259
Još živog latinskog: Katulova caka	260

Prevođenje konjunktiva	262
Konjunktivi u zavisnim klauzama	263
Još jednom u boj	264
Još Marcijalove duhovitosti	266
Katul obožava Lezbiju	266
Ptica je odletela iz gnezda	267
Cezare, ti si prava muka!	268
Neka pravi Hanibal ustane?	269
POGLAVLJE 16: Izreke i citati: latinski za koktel zabave	273
Rimljanin vredan citiranja	274
Rimljani o ljubavi	274
Rimljani o ratu	276
Iz usta Julija Cezara	277
Još jednu, molim: Rimljani o piću	277
Latinski citati drugih poznatih ljudi	278
Saveti na latinskom: reči po kojima treba živeti	280
Motoi na latinskom	282
Motoi poznatih organizacija i institucija	283
Motoi gradova i država	283
DEO 4: SVE SAME DESETKE	285
POGLAVLJE 17: Više od deset pozajmljenica iz latinskog	287
Forum	288
Spectator	288
Senator	288
Radio	288
Atrium	289
Via	289
Veto	289
Focus	289
Onus	289
Sinister	290
Circus	290
Umbrella	290
Referendum	290
Memorandum	291
Agenda	291

POGLAVLJE 18: Deset (i kusur) lažnih prijatelja: uobičajene greške u latinskom	293
Audere i audire: Odvažno čujno!	294
Crimen: Kriv ili nedužan?	294
Ad ili ab: Ka ili od?	294
Invitus	294
Saepe i semper: Da li dolazite ovde često ili uvek?	295
Servare i servire: Da li vas služe ili spasavaju?	295
Tandem i tamen: Voleo bih da vozim bicikl, ali...	295
Fugere i fugare: Prati me, odmah sam iza tebe!	296
Dicere i ducere: Radi kako kažem	296
Vir i vires: Snaga nije samo za muškarce.	296
Morior i moror: Zakasniti na sopstvenu sahranu	297
Aestas i aetas: Kada sam bio tvojih godina, tokom leta	297
Cado i caedo: Pazi, pad će te ubiti!	297
Os i os: Kost u ustima?	297
Quidam i quidem: Izvesna osoba, zaista.	298
Consilium i concilium: Imate li savet za savet?	298
DEO 5: DODACI	299
DODATAK A: Tabele za imenice, prideve i glagole	301
DODATAK B1: Latinsko-srpski mini rečnik	321
DODATAK B2: Srpsko-latinski mini rečnik	341
DODATAK C: Ključ sa odgovorima	349
INDEKS	361